

2. Екстремальний туризм в туристичних пропозиціях України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrbukva.net/page,21,72875-Ekstremal-niyu-turizm-v-turisticheskikh-predlozheniyah-Ukrainy.html>. – Назва з екрана (Дата звернення – 21.10.2016).
3. Організація екстремального туризму в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://revolution.allbest.ru/sport/00430521_1.html. – Назва з екрана (Дата звернення – 20.10.2016).

Гордійчук І.С., студентка
Науковий керівник: **Голод А.П.**,
доцент, ВП «МФ КНУКіМ»,
м. Миколаїв

ПРИНГУЛЬСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК

Приінгульський регіональний ландшафтний парк в Україні, у межах Новобузького району Миколаївської області. Площа 3152,7 га. Створений рішенням Миколаївської обласної ради від 17 грудня 2002 р. Регіональний ландшафтний парк «Приінгульський» – складова частина природно-заповідного фонду України. Парк розташований на ділянці річки Інгул на землях Новобузької міської ради, Кам'янської, Софіївської, Розанівської сільських рад Новобузького району Миколаївської області, неподалік від міста Новий Буг (від якого їхати в напрямку до села Софіївка).

Метою створення парку є збереження в природному стані ділянки долини річки Інгул з її типовими та унікальними природними комплексами (фрагментами цілинного степу, гранітним вивісненнями, водотоками, лісовими насадженнями).

Основні завдання парку:

- збереження та відновлення цінних природних комплексів, видів рослинного і тваринного світу;
- створення умов для туризму, відпочинку в природних умовах;
- проведення наукових досліджень;
- екологічна освітньо-виховна робота.

До складу парку без зміни категорії входять гідрологічний заказник «Софіївське водосховище», ботанічний заказник «Пелагеївський».

Окремі, найбільш примітні або мальовничі, виходи кристалічних порід отримали власні назви. Про деякі з них складено по декілька легенд, як, наприклад, про скелі над Інгулом «Пугач», «Стовп» (або «Скеля скам'янілих богатирів», «Кам'яних богатирів» та ін.), «Спляча красуня», «Стіна» або просто «Устя» поблизу від гирла Березівки, де вона впадає в Інгул. На південь від села Розанівкатакож є «Стіна» або «Воронова скеля», на якій здавна селиться пара воронів. Є ще два «Пугачі» – «Старий» та «Молодий». Є фантастично привабливі гранітні відслонення – «Берег кам'яних химер», гранітне плато у місці злиття річки Стовпової з Інгулом, що має назву «Чортів міст», а також інші.

Інтенсивна господарська діяльність вплинула і на тваринний світ парку «Приінгульський». Випас худоби, рекреаційні навантаження, аматорське рибальство, браконьєрство в акваторії Софіївського водосховища, степові й лісові пожежі – усе це збіднює фауну. Попри це вона тут збереглася набагато краще, ніж у прилеглих агроландшафтах.

Тут трапляються рідкісні та зникаючі види тварин, що перебувають під охороною держави. Це поліксена, махаон звичайний, сколія-гігант, ксилокопа звичайна, подалірій, жовтобрюх, канюк степовий, тхір степовий, горностаї, видра річкова та інші.

На території парку розташований Свято-Михайлівський храм Свято-Михайловського Пелагеївського жіночого монастиря.

Приінгулля багате на мальовничі куточки природи та видатні об'єкти. Тут можна знайти привабливі для себе місця: водойми з повільною та бурхливою течією, невеличкі водоспади, цілинні степові ділянки, штучний каньйон, виходи гранітів, чудернацькі скелі, загадковий острів посередині водосховища, лісові насадження.

Найбільш цікавими для відвідування є плато «Чортів міст», скеля Стовп, берег кам'яних химер, острів, скеля Пугач, порожки, рукотворний каньйон, штучний водоспад, Садиба Тропіних, Щорсівський парк, підвісний міст через р. Інгул та ін.

Це кам'янисте плато, підняте над місцевістю. З нього відкриваються мальовничі пейзажі на Софіївське водосховище, цілинні ділянки степу, сплетіння річок Стовпова та Інгул. Можна доторкнутися до вікового каміння віком 2,1 млрд. років. Кам'яні залишки чудернацького «мосту» розташовані в гирловій ділянці р. Стовпова. Назва території пов'язана з історією про двох братів-турків, які влаштували тут платну переправу через річку. Смаглявих турків місцеві жителі прозивали чортами, так і увійшла у вжиток назва «Чортів міст».

Скеля «Стовп» («Скеля скам'янілих богатирів», «Богатирі», «Кам'яні богатирі», «Хазарська») поважно височіє на острові між мальовничими петлями річок. Тут проглядаються контури кількох (вважають сімох) скам'янілих богатирів, які захищали свій край від набігів завойовників, але були зачаровані хазаро-іудейським чаклуном. Він скам'янів разом з воїнами. Профіль чаклуна, витворений природою з фрагментів захисників, розташований зверху скелі. Обриси найкраще проглядаються з правого берега р. Інгул та з гирла р. Стовпової.

Це казкове місце, своєрідний міні-аналог «Долини привидів», що в Автономній республіці Крим. Утворене виходами кристалічних порід, що сильно вивітрені.

Ними, нерукотворними кам'яними композиціями, можна милуватись годинами, шукаючи на правому березі «Рибу», «Кам'яну черепаху», «Камінь-тюлень», «Сім'ю Хімеріад», на лівому – «Крокодила», «Сплячу красуню», «Білу фортецю». Геологічний вік цих порід становить біля 2 млрд. років. Острів розташований посередині Софіївського водосховища і утворився після заповнення цієї водойми у 1967 р. Острів являє собою виходи вивітраних кристалічних порід. Береги його вкриті деревно-чагарниковою рослинністю. Скеля «Пугач» має чудернацькі форми через структуру порід та процеси вивітрювання. Залежно від кута зору, положення сонця та багатства уяви спостерігача тут вимальовуються чудернацькі образи. З лівого берега Софіївського водосховища можна побачити профіль людини, піднявшись вище по схилу – дівоче обличчя, з правого берега – жінку з довгим волоссям.

З цією місцевістю пов'язані легенди, які передаються й донині. Назва скелі, ймовірно, походить від страшного профілю велетенської людини, хоча є й інші легенди: про закоханих, що втопились і тепер лякають людей, про велетенську сову-пугача, що оселилась на скелі і ночами кричить несамовитим голосом.

Це уступи у кристалічній породі, де вода річки Сагайдак, переходячи гранітну плиту (в народі – поріг), спадає невеликим водоспадом. Це – неповторна краса поєднання кам'яних брил, води та рослинності.

На правому березі річки – грудка брил, що нагадують доісторичних тварин. Тут розташований небезпечний, але надзвичайно цікавий для споглядання великий «живий» камінь.

Рукотворний каньйон – приховане серед степу творіння з прямовисними скелями, бурхливим водотоком. Це – частина діючого Софіївського гідровузла. Водоскид (нове русло) збудований методом вибухів. Таке рішення для

пропуску зливових і талих вод з водосховища застосовується нечасто, тому гідровузол, як технічний об'єкт, є унікальним в цьому відношенні.

Підпірна стіна Софіївського водосховища після бурхливого танення снігу чи сильних злив перетворюється у величній водоспад. Потужний потік води несеться по гранітному каньйону. Милуватись цим явищем з'їжджається багато туристів.

Штучний водоспад завершує рукотворний каньйон. Кристалічні брили, магія води зачаровують відвідувачів. Це – найбільший штучний водоспад у Миколаївській області. Його потужність залежить від попуску води із Софіївського водосховища.

Водоспад є найбільш привабливим для споглядання навесні та після злив. Влітку це – улюблене місце купання, прийняття гідромасажу.

Унікальний парк зі столітніми тополями діаметром більше метра, кленами, шовковицями, що добре зберігся недалеко від колишнього панського маєтку.

Зараз парк занедбаний, заріс паростю акації та інших дерев. Дослідники вважають, спираючись на розповіді старожилів, що це був сад, по периметру обсаджений гледичією трьох колючковою, а алеї – тополями.

Підвісний міст через р. Інгул – дерев'яний місток на тросах через р. Інгул для пішохідного сполучення жителів с. Щорсове та с. Софіївки. Такий міст викликає захоплення у відпочиваючих, оскільки таких споруд збереглося дуже мало. Це – одне з улюблених місць фотографування туристів.

Свято-Михайлівський храм Свято-Михайлівського Пелагеївського жіночого монастиря – місце паломництва та поновлення життєдатних сил з мальовничою природою довкола. Це – трьохпрестольна, дванадцяти купольна церква, пам'ятник архітектури поч. ХХ ст. з неповторними архітектурними рішеннями.

Будівництво храму завершено 1904 року. Його зводили брати Андрій і Михайло Дуриліни в пам'ять про матір Пелагею, яка трагічно загинула. Церковна служба проводилась до 1932 року, далі, аж до 1986 року храм використовувався як комора, завдяки чому не був зруйнований. У Велику Вітчизняну війну в нього потрапив лише один снаряд, не спричинивши великої шкоди. Церковна служба відновилась 25 квітня 1992 року.

З 1996 року тут організовано жіночий монастир. Двічі в 2000 і 2004 роках мироточила ікона Володимирської Божої Матері. Ікона XVI ст. із зображенням страждань Ісуса Христа, пошкоджена часом, почала проявляти раніше не бачені деталі малюнка. Тут були випадки божественного зцілення прихожан від страшних хвороб.

За архітектурним рішенням храм дуже схожий на Храм Василя Блаженного (Собор Покрова Божої матері), що на Червоній площі в Москві.

Список використаних джерел:

1. Приінгульський регіональний ландшафтний парк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Приінгульський_регіональний_ландшафтний_парк . – Назва з екрана.
2. Регіональний ландшафтний парк «Приінгульський» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://priingul.inf.ua> . – Назва з екрана.
3. Приінгульський ландшафтний парк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kolokray.com/uk/f/priingulskiy-landshaftnyy-park.html>. – Назва з екрана.

Гуцаленко В., студентка

Науковий керівник: Орлова О.В.,
к. мист., доцент, ВП "КНУКІМ",
м. Миколаїв

**ЗАМКОВИЙ ТУРИЗМ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ АКТИВІЗАЦІЇ
ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ**

Туризм є однією з найбільших і динамічних галузей економіки. Високі темпи його розвитку, великі обсяги валютних надходжень активно впливають на різні сектори економіки, що сприяє формуванню власної туристської індустрії. Україна має унікальні передумови для успішного розвитку туристичної індустрії: природно-кліматичні умови, багаті історико-культурні й національно-етнографічні ресурси, велику кількість невикористаних територій, придатних для туризму і відпочинку. Одним з пріоритетних напрямів розвитку туристичної індустрії в Україні неодмінно повинен бути замковий туризм, в основі якого використання об'єктів фортифікаційного зодчества. Тому питання розвитку замкового туризму та підвищення його привабливості на національному та міжнародному рівнях є особливо актуальним на сучасному етапі розвитку і становлення туристичної галузі країни [5, с.17].

Проблеми розвитку підприємництва в сфері туризму розглядали такі вітчизняні науковці як: І. Бутирська, М. Мальська, Т. Ореховська, В. Федорченко, О. Школа, В. Кифяк. Туристичне краєзнавство в розрізі